

**ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ Η ΓΑΖΑ ΠΟΥ ΑΝΤΕΧΕ ΚΑΙ ΟΝΕΙΡΕΥΟΤΑΝ ΚΑΙ ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ ΤΗ ΓΟΝΑΤΙΣΟΥΝ
ΚΑΝΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΟ ΕΠΙΤΡΕΨΕΙ**

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΓΑΖΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ 2010

της **Γιώτας Ιωαννίδου***

«Αποδείξατε πως η συνείδηση της ανθρωπότητας δεν είναι νεκρή»..... Με αυτά τα λόγια μας υποδέχθηκαν στη Γάζα, τον Ιούνιο του 2010, όταν την επισκεφτήκαμε σαν αντιπροσωπεία εκπαιδευτικών. Μεταφέραμε χρήματα συναδέλφων, μαθητών και γονιών που συγκεντρώθηκαν με την πρωτοβουλία «Ένα σχολείο για τη Γάζα», για το χτίσιμο ενός σχολείου, από αυτά που είχαν βομβαρδιστεί από τους Ισραηλινούς. Ήταν πολύ βαρύ για τους ώμους μας το καλωσόρισμα... μας άφησε όμως μια γλυκιά γεύση αλληλεγγύης και εκτίμησης ανάμεσα σε μαχόμενους λαούς κι ανθρώπους.

Με οδηγό τους στίχους του παλαιστίνιου ποιητή Μαχμούτ Νταρούις:

*«Όταν γυρνάς στο σπιτικό σου, να σκέφτεσαι τους άλλους.
Μη ξεχνάς όσους ζουν σε αντίσκηνα.
Όταν τα αστέρια μετράς πριν κοιμηθείς να σκέφτεσαι τους άλλους
Εκείνους που δεν έχουν που να πλαγιάσουν
Όταν ελεύθερα μιλάς να σκέφτεσαι τους άλλους
Εκείνους που δεν τους αφήνουν να μιλήσουν
Και καθώς σκέφτεσαι εκείνους, τους άλλους
Στον εαυτό σου γύρισε και πες: αχ να ήμουν ένα κερί στο σκοτάδι...»*

Βαραίνει στους ώμους μας αυτή η μικρή προσδοκία του ποιητή... Γι' αυτό θα μιλήσουμε για τους κατοίκους της Γάζας που οι περίφημοι «ειρηνοποιοί» της Διεθνούς Κοινότητας, της ΕΕ αλλά και της ελληνικής κυβέρνησης τους στερούν τη φωνή, τη ζωή και την ελπίδα αυτές τις ημέρες. Με την προσδοκία αλλά και την προτροπή, να αποδείξουμε πως ναι... «η συνείδηση της ανθρωπότητας δεν είναι νεκρή»...

1. Γάζα: μια τεράστια φυλακή και πως περνάνε τις πύλες της ... τα σύνορα

Μια λωρίδα 350 τετρ. χλμ. περίπου όσο η Νάξος, αλλά με 1,5 εκατ κατοίκους. Δύο περάσματα. Έρες, στα σύνορα με το Ισραήλ και Ράφα, στα σύνορα με την Αίγυπτο. Το πρώτο σχεδόν εικονικό, αφού η επικοινωνία είναι ελάχιστη. Πέρασαμε από το δεύτερο (επί Μουμπάρακ), μετά από τρεις απόπειρες κι αφού υπήρξε «σχετική χαλάρωση» των αιγυπτιακών αρχών, μετά τις δολοφονίες των μελών του στόλου της Ελευθερίας. Μετά από καψόνια επτά ωρών. Μαζί μας περίμεναν άνθρωποι χειρουργημένοι μέσα σε ασθενοφόρο, γυναίκες με παιδιά που είχαν να δουν τους άνδρες τους 5 χρόνια και δεν πέρασαν, ο Ιμπραήμ που στην προηγούμενη απόπειρα έμεινε 3 ημέρες στο ενδιάμεσο σημείο και τον έστειλαν πίσω, γυναίκες που αγωνιούσαν να περάσουν μαζί με τα παιδιά τους μήπως κλείσουν ξαφνικά τα σύνορα και χωριστούν. Όλες αυτές τις ώρες είναι ζήτημα να πέρασαν 40 άνθρωποι και 3 φορτηγά..

Λίγες δεκάδες μέτρα μακρύτερα, 2 αιγυπτιακοί γερανοί εργάζονταν για την ολοκλήρωση του υπόγειου τείχους, που θα έβαζε τέλος κατά τον Μουμπάρακ στα υπόγεια τούνελ, μοναδική δίοδο που μπαίνουν στη Γάζα κάθε είδους απαγορευμένα προϊόντα από αλεύρι και πετρέλαιο μέχρι τσιμέντο και ηλεκτρικά είδη.

Όπως και να χει είναι εκπληκτικό που όταν τα περάσματα - οι πύλες της φυλακής ανοίγουν,

οι περισσότεροι κάτοικοι της Γάζας βγαίνουν για να ξαναμπούν και δεν την εγκαταλείπουν

2. Τριγυρίζοντας στα σχολεία

Το νηπιαγωγείο της Μπειτ Λάγια μοιάζει καινούργιο, αν εξαιρέσει κανείς τα σημάδια από σφαίρες και θραύσματα οβίδων σε ένα του τοίχο. Δίπλα του, το κτίριο ασφαλείας της Παλαιστινιακής Αρχής αποτελεί σωρό ερειπίων.

Πιο έντονα τα σημάδια των βομβαρδισμών είναι στο γυμνάσιο - λύκειο της Τζαμπάλια, δίπλα στο λόφο Αλ Κασίφ, όπου πραγματοποιήθηκαν πολυήμερες, σκληρές συγκρούσεις στον προπέρσινο πόλεμο. Τσιτάτα στους τοίχους: «Αν οι άνθρωποι θέλουν να ζήσουν με αξιοπρέπεια, πρέπει να αλλάξουν τη μοίρα τους» και «Μη ρωτάς αυτούς που δεν ξέρουν για την αιτία της άγνοιάς τους, αλλά αυτούς που ξέρουν γιατί δεν τους δίδαξαν».

Παντού παιδιά, πολλά παιδιά. Πάνω από 60% του πληθυσμού είναι παιδιά. Χαμογελούν. Τα μικρά είναι ξυπόλυτα, αλλά ενδεδυμένα με την μέγιστη αξιοπρέπεια. Πουθενά δεν συναντήσαμε χέρι απλωμένο για επαιτεία. Όσοι έφοιβοι τελειώνουν τις εξετάσεις, ζητούν να φωτογραφηθούν με τις γυναίκες της αντιπροσωπείας.

3. Υγεία και κομμένο ρεύμα

«Περίπου 120 από τα 400 φάρμακα, στη λίστα του υπουργείου υγείας λείπουν εντελώς από τη Γάζα» μας είπε ο αρμόδιος υπουργός της Χαμάς, Μπάσεμ Ναίμ. Μεγάλες είναι οι ελλείψεις σε 200 περίπου αντικείμενα ιατρικού εξοπλισμού, από σύριγγες και καθετήρες, μέχρι ανταλλακτικά μηχανημάτων. Περίπου 70 ασθενείς χρειαζόταν να βγουν από τη Γάζα για να χειρουργηθούν. Αυτό σήμαινε 1 έως 2 μήνες αναμονή, για το πέρασμα της Ράφα. Για το πέρασμα στο Έρες, ούτε κουβέντα. Οι ισραηλινοί δεν αφήνουν κανέναν να περάσει αν έχει στην οικογένειά του φυλακισμένο ή νεκρό μάρτυρα, εκτός κι αν γίνει καταδότης. Από το 2007 μέχρι το 2010, πέθαναν 400 άτομα αναμένοντας.

Ένα, από τα σοβαρότερα προβλήματα, που διαπιστώσαμε κι εμείς, είναι η κατάρρευση του ηλεκτρικού δικτύου. «Μένουμε 8 έως 12 ώρες την ημέρα χωρίς ρεύμα» μας αφηγήθηκε ο συνομιλητής μας. Βέβαια, υπάρχουν γεννήτριες, αλλά κι αυτές χρειάζονται πετρέλαιο κι ανταλλακτικά που σπανίζουν. Αποτέλεσμα, από τη μια να μην δουλεύουν καλά ψυγεία, ύδρευση, αποχέτευση και από την άλλη οι εγχειρήσεις να γίνονται με μεγάλο φόβο. Διαμορφώνεται έτσι μια βόμβα στα θεμέλια της κοινωνίας.

Στη βόρεια Λωρίδα της Γάζας, το 60% των παιδιών πάσχει από υποσιτισμό ή αναιμία.

Μεγάλο μέρος τους εμφανίζει υστέρηση στη σωματική ανάπτυξη και στις σχολικές επιδόσεις. Οι γονείς τους δεν μπορούν να τα στηρίξουν, καθώς εξαρτώνται για την επιβίωσή τους, σε ποσοστό 80%, από τον ΟΗΕ και τη διεθνή, ανθρωπιστική βοήθεια.

4. Με τις οικογένειες των φυλακισμένων

Στη Γάζα υπάρχει μια από τις παγκόσμιες κυβερνητικές πρωτοτυπίες: το υπουργείο φυλακισμένων. Από το 1967 πέρασαν από τις ισραηλινές φυλακές περίπου 760.000 παλαιστίνιοι. Περίπου 8.000 από τη Γάζα κρατούνται σήμερα. Κοντά 300 είναι κάτω από 18 ετών. Πάνω από 300 κρατούνται περισσότερο από 15 χρόνια. 264 φυλακίστηκαν χωρίς δίκη. 3 κρατούμενοι πέρασαν τα 33 χρόνια φυλάκισης. 1600 φυλακισμένοι είναι πολύ άρρωστοι. 200 σκοτώθηκαν από βασανιστήρια. Ο φυλακισμένος Αχμέτ Αμπίντ, πέθανε το προηγούμενο βράδυ.

Η γυναίκα του Ομέρ Χουντ ψάχνει τους γιούς της και τον πατέρα τους. Της κατέστρεψαν το σπίτι. Σκότωσαν τον ένα γιο, τραυμάτισαν τον άλλο, πήραν τον πατέρα. Ένας άντρας ρωτά για το γιό του. Είναι 35 χρόνια στη φυλακή, για μια ποινή 20 χρόνων. Έχει τεχνητό χέρι. Μας ρωτά «νομίζετε ότι είναι απειλή για την ισραηλινή ασφάλεια»; Μια γυναίκα με δυο κόρες αναζητά τον άνδρα της. Ήταν έγκυος στην μικρή της κόρη, όταν τον συνέλαβαν. Έχει 14 χρόνια να τον δει. Κάποιοι της είπαν ότι τον είδαν με σπασμένο πόδι και ράμματα στο κεφάλι...

Η μια καταγγελία διαδέχεται την άλλη. Παιδιά με θλιμμένο βλέμμα και αμήχανο χαμόγελο, κρατούν εικόνες δικών τους που όμως δεν αγκάλιασαν ποτέ. Οι οικογένειες τους μας λέν ότι πιστεύουν στην ελπίδα που φέραμε, μας ζητούν να γίνουμε η φωνή τους στον έξω κόσμο κι εμείς αισθανόμαστε ανήμποροι όσο ποτέ με αυτά τα τεράστια παιδικά βλέμματα να μας ακολουθούν...

5. Συναντήσεις, χαιρετισμοί κι αποχαιρετισμοί

Η παραμονή μας στη Γάζα ξεκίνησε το μεσημέρι της Παρασκευής 10 Ιούνη και τελείωσε το μεσημέρι της Κυριακής 12 Ιούνη. Στο διάστημα αυτό κάναμε 10 συναντήσεις (με τον πρωθυπουργό, τους υπουργούς παιδείας και υγείας, 13 πολιτικές οργανώσεις, συνδικάτα, οικογένειες φυλακισμένων, παιδιά, κόσμο), πάντα φρουρούμενοι. Σημαντικό, παράπλευρο γεγονός είναι ότι μετά από παράκλησή μας, συναντήσαμε όλες τις οργανώσεις της Γάζας στο ίδιο τραπέζι.

Όταν μαζέψαμε τα χρήματα που μετέφερε κάθε μέλος της αντιπροσωπείας συγκεντρώνοντας το ποσό των 20.000 ευρώ και το παραδώσαμε, αποχαιρετώντας τη Γάζα μας δόθηκε ένα μήνυμα για να φέρουμε πίσω. Ξεκινούσε με ευχαριστίες προς το λαό μας και τη συμπαράσταση του και κατέληγε «Μαζί οι δυο λαοί θα σμιλέψουν την πέτρα της ελπίδας, παρμένη από τα βουνά της απελπισίας, μετατρέποντας την αδικία σε δικαιοσύνη». Ας το κάνουμε πράξη...

Μαχμούτ Νταρούις

*«Σ' αυτή τη γη έχουμε ότι δίνει αξία στη ζωή μας:
το δισταγμό του Απρίλη,
τη μυρωδιά του ψωμιού την αυγή,
τη ματιά της γυναίκας στους άντρες,
του Αισχύλου τα έργα,
το ξεκίνημα του έρωτα,
πάνω στην πέτρα το χορταράκι,
τις μανάδες που ζουν με την ανάσα του φλάουτου
και το φόβο των εισβολέων για τη μνήμη.....
Ότι δίνει αξία στη ζωή μας, το χουμε σ' αυτή τη γη:
Τις τελευταίες μέρες του Σεπτέμβρη
Την ομορφιά της ώριμης γυναίκας
Την ώρα που μπαίνει ο ήλιος στη φυλακή
Το σύννεφο που αλλάζει χιλιάδες μορφές
Το χειροκρότημα για εκείνους που χαμογελούν στο θάνατο
Τον τρόπο του δυνάστη για τα τραγούδια....»*

*μέλος της αντιπροσωπείας «Ένα σχολείο για τη Γάζα» που επισκέφτηκε τη Γάζα τον Ιούνιο του 2010

*Το κείμενο αυτό δημοσιεύτηκε και στο [αριστερό blog](#) με τίτλο: «Γάζα: «Σ' αυτή τη γη έχουμε ότι δίνει αξία στη ζωή μας...»»